

mošt ni trošarinski predmet ter se potemtakem nanj ne plača niti državna niti oblastna trošarina in tudi ne občinska doklada, če tvoji podlago za občinsko doklado državna trošarina in to ne glede na to, če se konsumira mošt v gostilnah ali po zasebnih osebah.

Vijub temu pa, da vinski mošt do končnega vrenja odnosno v splošnem do 20. novembra ni trošarinski predmet, je promet s tem predmetom pod kontrolo. Vsako količino nad 25 litrov vinskega mošta mora spremljati sprevodnica, ki jo izda finančna kontrola, odnosno, če oddelka finančne kontrole ni v bližini vinogradniškega ali proizvajalčevega stanovališča, pristojni občinski urad. Vinogradnik, ki odsvaja vinski mošt, mora torej predložiti pred oddajo mošta svojemu pristojnemu oddelku finančne kontrole, event. občinskemu uradu prijavo in se mu izroči nato sprevodnico.

Pri tem se opozarja še na naslednjo važno okolnost: za pravilni prevoz vinskega mošta jamči pošiljatelj in če mošt ne prispe na namembni kraj v isti količini, plača pošiljatelj trošarino za manjek nad 1 in pol procentov po odbitku 10 procentov kot izgubo pri vrenju.

Ta določba je zlasti za vinogradnike zelo dalekosežnega pomena, kar naj predočijo naslednji primeri:

a) Vinogradnik je prodal 600 litrov vinskega mošta, odtujitev pravilno prijavil in si izposloval sprevodnico, na namembni kraj pa je samo prispelo 300 litrov mošta; od prejemnika mošta se ne more zahtevati nobena trošarina do 20. novembra, odnosno do končnega vrenja, pač pa je zavezan vinogradnik-pošiljatelj plačati državno in oblastno trošarino za manjek 300 litrov mošta po tem-le računu: Od 300 l se odbije 10 odstotkov za vrenje, ostane torej 270 l, od te količine se odbije transportni izgubek 1 in pol procenta, to je 4 l in ostane torej 266 l; to količino vinskega mošta mora vinogradnik zatrošariniti kot vino in plačati tekoma 24 ur 266 Din državne trošarine in 183 Din oblastne trošarine in to ne glede na to, da gre dejansko za vinski mošt, ker še ni minule vrenje in tudi ne potekel rok 20. novembra.

b) Vinogradnik prodal 600 l vinskega mošta dne 20. oktobra, prijavi prodajo in si izposloval sprevodnico, naknadno pa se ugotovi, da prejemnika mošta ni najti, ker je navedel vinogradniku fignirano ime. Tudi tu mora poravnati račun te goljufije vinogradnik-pošiljatelj ter se mu presentira naslednji račun: Od 600 l mošta se odbije za vrenje 10 odstotkov, ostane 540 l, od te količine se odbije za transport 1 in pol odstotka, to je 8 l, ostane torej 532 l vinskega mošta, katerega treba zatrošariniti tekoma 24 ur kot vino, torej plačati državno trošarino 532 Din in oblastno trošarino 266 Din in to zopet brez ozira na to, da vrenje še ni končano in da imamo še le 20. oktober.

c) Vinogradnik prodal 10. oktobra 1000 l vinskega mošta brez prijave, prejemnik mošta mu je znan in se tudi najde pri njem mošt.

V tem slučaju se uvede proti vinogradniku kazensko postopanje radi neprijavljene prodaje vinskega mošta, proti prejemniku mošta pa radi prevoza mošta brez sprevodnice. Trošarina pa ne zapade v plačilo.

č) Vinogradnik prodal 10. oktobra 1000 l vinskega mošta brez prijave, prejemnik mošta mu ni znan, odnosno se prejemnika ne more ugotoviti.

V tem slučaju je uvesti proti vinogradniku-pošiljatelju kazensko postopanje, razen tega pa ima tekoma 24 ur poravnati državno in oblastno trošarino po tem-le računu: Od 1000 l vinskega mošta se odbije za vrenje 10 odstotkov, ostane tedaj 900 l, od te količine se odbije za transport 1 in pol odstotka, to je 13 l in ostane tedaj 887 l vinskega mošta, katerega treba zatrošariniti kot vino.

Kakor razvidno iz naštetih 4 primerov, zapade trošarina na vinski mošt v teh slučajih to so edini mogoči slučajji po sedaj veljavni predpisi pred končanim vrenjem in pred

20. novembrom v plačilo, prizadete stranke pa bodo v večini takih slučajev vinogradniki.

Pravečasno opozorilo vinogradnikom.

Naslovi naj opozore vsled tega povodom službenih potovanj in tudi ob drugih prilikah vinogradniške in zlasti tudi župane v vinogradnih krajih na te važne določbe, da bodo postopali vinogradniki pri oddaji vinskega mošta s primerno previdnostjo, se prepričali o identiteti kupcev in da bodo vsako oddajo vinskega mošta pravilno prijavili. Samo na ta način je namreč mogoče, da se izognejo event. zelo neprijetnim posledicam, ker bi morali plačati eventualno na kazni in trošarini več kakor so prejeli za blago. Da se pa bodo poskusile v bodoče take goljufije, je glede na povišano trošarino in visoke občinske doklade brezdvomno. S tem, da mora biti vsaka pošiljatev vinskega mošta nad 25 l krita s sprevodnico, bo finančna kontrola točno znala, kdo je prejel vinski mošt in potemtakem tudi lahko potrebno ukrenila, da se bo ostanek vinskega mošta do 20. novembra zatrošarinil.

Tu bo zopet različno postopati: Zasebnikov, ki so kupili manjšo količino vinskega mošta (60 do 150 l ali glede na število rodbinskih članov in služabništva tudi več) in glede katerih je upravičeno domnevati, da so kupljeni mošt do 20. novembra konsumirali, ni nadalje nadlegovati. Tendenca zakona je usmerjena namreč na to, da se z ozirom na nadprodukcijo vina v naši državi in ker so izvozu vina v inozemstvo stavljeni velike zapreke, kolikor mogoče mnogo vinskega pridelka konsumira že kot vinski mošt in s tem kolikor toliko omili kriza, ki vlada dandanes v vinogradništvu. Če bi se torej z malenkostnim postopanjem šikaniralo privatne kupee vinskega mošta, bi se s tem delovalo proti dobremu namenu zakona.

Drugače pa je z obratovalnicami, ki se pečajo s prodajo alkoholnih pijač; pri teh se bodo morale izvršiti po 20. novembru na vsak način natančne revizije, da se bo ostanek vinskega mošta zatrošarinil.

Isto pa mora veljati za privatne osebe, glede katerih je z ozirom na količino nakupljenega vinskega mošta upravičen sum, da so kupile take količine vinskega mošta s prozornim namenom, da se preskrbe na cenen način za celo leto z vinom.

Vinski mošt se sme vskladiščiti tudi v zasebna shranišča za vino, ne vpiše se pa v shraniščno knjigo na strani vnosa, ampak se ga vzame samo v evidenco. Ko mošt prevre, ga morajo imetniki zasebnih shranišč prito-

čiti ter se vpiše količina po odbitku 10 odstotkov za vrenje v shraniščno knjigo na strani vnosa. Skrajni rok za pretakanje je 31. januar.

Istotako je lastnikom zasebnih shranišč dovoljeno prodajati vinski mošt. Po 20. novembru pa je smatrati vinski mošt, ki ga prodaja imetnik shranišča, za vino in ga je tudi zatrošariniti kot vino.

Pri tem se je ravnati po naslednjem primeru:

Imetnik shranišča namerava iz posode s 60 hl vinskega mošta prodati gotovo količino dne 25. novembra. Za vrenje se odbije 10 odstotkov, to je 6 hl, a ostanek 54 hl se vpiše v shraniščno knjigo na strani vnosa kot vino. Od te količine mora imetnik shranišča potom poljubne količine prodati, pa samo kot vino. V ostalih nedotaknutih posodah pa ima imetnik shranišča vinski mošt še lahko nadalje do končnega vrenja in pretakanja, najdalje pa do 31. januarja.

DRUGOD IN PRI NAS.

Slovinci se kaj radi pobahamo s svojim napredkom. Kako daleč pa smo še do smotrenega naprednega pridelovanja, naj pokaže sledeče dejstvo:

Na toplem južnovhodnem azijskem otoku Java gospodarijo Nizozemci ter pridelujejo sladkorno trstiko, iz katere dobivajo sladkor. Da bi imeli čim boljše uspehe ter vzgojili najboljšo rastlino in za njo najprimernejše gnojeno zemljo, delajo neprestano poizkuse z umetnimi gnojili in z izbiro in križanjem rastlin. Tako so samo preteklo leto v to svrhu napravili nad 3000 raznih poizkusov z umetnimi gnojili in izvršili nad 80.000 križanj sladkorne trstike. Torej za eno samo rastlino na tisoče in tisoče poizkusov na vse mogoče načine. In mi? Kje in kakšne poizkuse delamo res smotreno z našim krompirjem, našo koruzo, našim fižolom, našo pšenico, našim sadjem in našo živino? Kaj z našimi travniki?! Še gnojnice večinoma ne izrabljamo, kaj še le, da bi leto za letom delali smotrene poizkuse z umetnimi gnojili in z izbiro semen. Napredni kmetovalci! Čitajte in razmišljajte takšne stvari! Skrajni čas je! — Iv. Vesenjāk.

Krompir h kruhu. Letošnje leto je krompir prav dobro obrodil. Kmečke gospodinje bi ga mogle s pridom izkoristiti za kruh. Krušni moki lahko pridenejo eno tretjino krompirja. Tega kuhajo celega, potem olupijo in stisnejo k moki toplega. Ako nimajo stiskalnice, naj kuhajo olupan, razpolovičen krompir, ga ocede in dobro pretlačijo. Krompirjev kruh potrebuje manj vode, testo naj bode malo bolj trdo od navadnega in peč za spoznanje toplejša. Tak kruh je rahel, se ne osuši in se lahko priporoča. Tudi fini beli kruh se lahko napravi s krompirjem. Na hlebček s pol kg moke daj četrt kg pretlačenega krompirja, malo masla ali masti, eno jajce, malo sladkorja. Mleka pa ne bode potrebno več, kot da zbrkljaš kvas. Ako še končno prideneš malenkost rozin in uvažuješ gornje navade, dobiš okusno in fino »štručko«.

Gospodinske nadaljevalne šole. Da bi se omogočilo onim kmetским (in delavskim) dekletom, ki nimajo prilike izobraziti se v posebnih šolah za poklic žene-matere in gospodinje, priučiti se vsaj najvažnejše in najpotrebnejše za življenje, je mariborska samouprava žrtvovala precejšnje svote. Lani in letos so se vršili v zavodu šolskih sester tečajji, kojih so se udeležile učiteljice, ki hočejo svoje delo posvetiti kmečki ženski mladini. Dekleta se uče tu kuhanja, šivanja, zdravstva, živinoreje, vrtnarstva, nege bolnikov in dojenčkov itd. Ker se vrši ta šola pozimi in se ozira na krajevne razmere deklet, bi bilo pač želeli, da jo kmetska in delavska dekleta v čim večji meri obiskujejo. Lani je bilo v mariborski oblasti 18 takšnih šol. Ker pa se je letos izvežbalo zopet več zmožnih učiteljic, naj zaprosijo kmetje povsod, kjer je le možna ustanovitev »Gospodinske nadaljevalne šole« oblastno samoupravo za to res prekoristno šolo.

Zopet se bliža čas, da pričnemo gospodinj-

sko nadaljevalne tečaje, katerih smo se lansk leto tako rade udeleževale ter smo se toliko koristnega in potrebnega za domače gospodinjstvo naučile. Še druga dekleta bi se rade oglasile, toda ne vemo, kako bo letos, ker se bo oblastna samouprava odstranila. Dekleta iz mariborske okolice prosijo, da se pričeti tečajji nadaljujejo ter tudi nam dajo potrebno izobrazbo. — Dekleta iz mariborske okolice.

Gospodinjstvo nadaljevalna šola v Krčevini-Lajtersberg se bode zopet začela. Dekleta, ki žele vstopiti, naj se pridejo vpisati v nedeljo dne 20. oktobra ob 10. uri dopoldne v šolsko poslopje, Tomšičev drevored. — Starost 17 let.

Novo knjige.

Dr. Mihael Opeka: Jagnje božje. Dvanajst govorov o daritvi sv. maše. Založila Prodajalna K. T. D. Ničman v Ljubljani. — Oživljuje duh liturgične obnove veje skozi cerkev. Je potreben. Postali smo preveč zunanji tudi pri službi božji, preveč mehanični, duhovniki in ljudstvo. In preveč smo odtrjeni pri sv. maši. Treba bo, da v ljudstvu zbudimo živ občutek, da z nami sodaruj. Pred nedavnim em zalagal to, privatno, pobožnemu staremu možu. In mu navedel za dokaz tozau da mašnik vendar ne sme maševati, ako bi razen njega nikogar ne bilo v cerkvi. Poslušal me je z velikim zanimanjem. In mi priznal: »Star sem, pa tega še nisem vedel.« Izvrstna knjiga za liturgično poglobitev je beuronskega benediktinca p. Böserja. Liturgische Kanzelvortrage, založba Herder. A seveda visoka in globoka, za navadne pridige ni. Pri nas prinaša kaj lepo, poljudno in praktično razlago sv. maše naša mariborska »Nedeljak«, ki je ne morem dovolj toplo priporočati. V obliki klasičnih pridig, tudi z nekaterimi prav lepimi zgledi, pa podaja zgodovinski razvitek in vso razlago sv. maše naš najboljši pridigar dr. Opeka v zgoraj omenjeni knjigi. Gotovo bodo segli po njej in jo s koristjo rabili vsi duhovniki. Naj bi prišla v roke zlasti tudi naši mladi inteligenci, dijakom, ki se v zadnjih časih za liturgično poglobitev zelo trudijo. Dobiva se tudi v Čirliovi knjigarni. Stane Din 18 in poštnina. — Ks. Meško.

NAŠA DRUŠTVA

Filmska predstava sv. Frančiška Asiškega. Prosvetni kino »Omladina«, Cvetlična ulica 28 predvaja ta teden ob pol 8. uri zvečer v petek, soboto, nedeljo in ponedeljek velefilm sv. Frančišek v 6 dejanjih. Predvajanje spremlja godba in petje. Da se da prilika tudi okoličanom, bo v nedeljo ob pol 11. uri in popoldne ob treh predstava, ako se jih bo dovolj oglasilo. Prijave naj se pošljejo: Omladinski dom, Cvetlična ulica 28. Ne zamudite te lepe prilike, da za majhen denar 3, 5 in 8 dinarjev vidite nekaj krasnega, podučljivega in zanimivega. Gotovo bo tudi to filmsko predavanje in predvajanje prvovrstnega filma o sv. Frančišku oblačilo srca in razširilo obzorje. — Pričakujemo obilne udeležbe iz mesta in okolice.

Št. Janž pri Dravogradu. Ker se tako malo oglasimo iz naše Mislinjske doline, zato dragi čitatelji, se nič ne pojezite, če tudi izveste kaj od nas. Kakor vam je znano, imamo orlovski odsek in orliški krožek, ki prav dobro delujeta na prosvetnem polju. V ta namen je izšla velika loterija v prid zgradbi orlovskega doma. Loterija obsega 250 krasnih in lepih dobitek. Dobite lahko za 5 Din radio aparat, lepega konja. Samo 5 Din pošljete in lahko

zadenete eno žensko ali moško kolo. Kmetje, tudi plug lahko zadenete, gospodinjje, ne odrečite se sreči, morda dobite vrečo sladkorja ali kave ter riža. Nadalje so stenske in žepne ure, ure budilke, deli koksa, zračne cevi, gumijski plašči, svetilke itd. Vse to lahko zadenete, če kupite srečke orlovskega doma v Št. Janžu pri Dravogradu. Kupite srečke zaradi naše prelepe organizacije, drugi pa zaradi tega, da pomagate postaviti prvi orlovski dom na koroški meji. Torej prosimo bratska društva, da ne pošiljajo srečk nazaj, temveč pridno prodajajo, da ne bo člana in ne brata, ki čita Slov. Gospodarja, ki bi ne imel kakšne srečke. Dobitki so lepi in dne 25. marca 1930 bo lahko marsikateri vesel obhajal Veli končne praznike, ker mu bo morda pel radio, ali se bo vozil z elegantnim kolesom.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Naš orlovski odsek priredi v nedeljo dne 27. oktobra po večernicah srečolov z mnogim lepimi dobitki. Takoj sežite vsi po srečkah, po en dinar, ker vsakega čaka sreča ta dan, ako le ni zaspan. **Oplotnica-Cadram.** Preteklo nedeljo smo imeli priliko občudovati spretnost naših ig-

ralcev, ki so uprizorili Grillparzerjevo žalostno igro »Prababica«. Igra, ki jo je uprizoril tukajšnji Orel, je za podeželske odre prav teška, pa so vendar vsi igralci prav dobro rešili svojo nalogo, nekateri celo izvrstno. Pri nekaterih prizorih so bili gledalci ganjeni do solz. Na splošno željo se igra ponovi v nedeljo, dne 20. oktobra. Prijatelji naše katoliške mladine, vlijudno povabljeni!

Sv. Antoa v Slov. goricah. Dne 20. oktobra tega leta priredi orlovski odsek v društvenem domu po večernicah ob pol štirih za obletnico otvoritve društvenega doma opereto »Mlada Breda« na podlagi zgodovinske narodne pesmi iz leta 1472, ko so Turki ropali po Gorenjskem. Prijatelji lepe pesmi ste prav vlijudno vabljeni v obilnem številu. — Odbor.

Slivnica pri Celju. Orlovski odsek v Slivnici priredi v nedeljo dne 20. oktobra pri g. Krajinu na prostem ob treh popoldne javen telovadni nastop. Ob enem obhajamo tudi obletnico svojega obstoja. Na to prireditve vlijudno vabimo vse brate in sestre ter ostale prijatelje naše mladinske organizacije od blizu in daleč.

Prva mariborska menjalnica

Nakupovalnica vsakovrstnega zrnja in žit

Prodajalica

Greno-mlin

(Za krovanje) krmila in mešla

Glavna zaloga moke iz Paromlina Čakovec

Novootvorjena trgovina vsakovrstnega specialnega blaga na drobno in debelo. Po posebno nizki ceni: moka, krmilo, sol in riž. Samo pri trvdki

Franc Grobelšek i sin

Veletrgovina Maribor

1303

Aleksandrova cesta št. 57 in 57a